

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, розроблену проєктною групою в складі науково-педагогічних працівників Полтавського університету економіки і торгівлі

Освітньо-професійна програма «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Полтавського університету економіки і торгівлі, розроблена її робочою групою, спрямована на формування у фахівців освітньої кваліфікації бакалавр права компетентностей, необхідних для системного розуміння явищ та процесів розвитку правової дійсності, основних правових інститутів, а також їх тлумачення і застосування з метою провадження прикладної та практичної діяльності з дотриманням етичних стандартів професії правника.

Освітньо-професійна програма «Право» відповідає стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України та вимогам інших нормативних документів, що підлягають застосуванню. Вона складається з логічно пов'язаних між собою освітніх компонентів, структура, послідовність та обсяг яких дозволяє сформулювати всі необхідні програмні результати навчання та фахові компетентності майбутніх бакалаврів права в контексті міжнародного, європейського досвіду (Кембридж, Ун-т Лінкольна, Ун-т «Квінз» (Канада), Ун-т Миколаса Ромеріса (Литва)) та здобутків вітчизняних закладів вищої освіти (НаУКМА, КНУ ім. Т.Г. Шевченка, ЛНУ ім. І. Франка, НЮУ ім. Ярослава Мудрого, ХНУ, КПІ ім. Ігоря Сікорського та інших). Отримання теоретичних знань здобувачами вищої освіти з першого курсу супроводжується практичною підготовкою, починаючи зі стажування, потім надання правових консультацій в центрі «Правова СТУДІЯ» ПУЕТ, набуття та вдосконалення практичних навичок під час навчальної та виробничої бакалаврської практик.

Освітньо-професійна програма «Право» зорієнтована на потреби ринку праці, інтереси потенційних роботодавців-стейкхолдерів, які залучені як до навчального процесу, так і до наставництва під час практик, а також та конкурентні переваги закладу. Це відображається у досягненні загальних, спеціальних (фахових) і додаткових компетентностей і програмних результатів щодо змістовного наповнення, потенціалу підсистеми приватного права і такого аспекту оптимізації, збереження комплексності формування професійних і лідерських якостей, як ретельне опанування освітніх компонентів приватно-правового спрямування. В ній має місце дієве поєднання універсальності та спеціалізації правової підготовки, синергії обов'язкових освітніх компонентів, які забезпечують її комплексність і фундаментальність, та спрямованих на розширення та поглиблення знань, умінь та компетенцій вибіркового освітніх компонентів

Освітньо-професійною програмою «Право» передбачається об'єктивна та прозора система контролю та оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Загалом освітньо-професійна програма «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Полтавського університету економіки і торгівлі за належної реалізації дозволить сформуванню усі необхідні компетентності, програмні результати навчання майбутніх бакалаврів права.

Професор

кафедри конституційного, адміністративного

та трудового права Національного університету

«Запорізька політехніка», д.ю.н., професор *С.К.Бостан* С.К.Бостан

Підпис *С.К. Бостан*

Засвідчую:

Начальник відділу кадрів

Між / *Ю.Т. Муромський*

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Право»

з підготовки здобувачів вищої освіти

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право

Полтавського університету економіки і торгівлі

Розроблена проектною групою у складі науково-педагогічних працівників Полтавського університету економіки і торгівлі освітньо-професійна програма «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право спрямована на формування у фахівців освітньої кваліфікації бакалавр права компетентностей, необхідних для системного розуміння явищ та процесів розвитку правової дійсності, основних правових інститутів, а також їх тлумачення і застосування з метою провадження прикладної та практичної діяльності з дотриманням етичних стандартів професії правника, що цілком відповідає Місії та Стратегії розвитку цього університету. Вона складається з комплексу освітніх компонентів підпорядкованого досягненню загальних і спеціальних (предметних фахових) компетентностей конкурентоспроможних фахівців у галузі права, здатних до практичної діяльності на відповідних посадах та подальшого навчання за магістерськими програмами. Освітні компоненти освітньо-професійної програми розташовуються у певній логічній послідовності, що засвідчує структурно-логічна схема освітньо-професійної програми.

Орієнтація освітньо-професійної програми на формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правової діяльності або у процесі навчання та її предмет, в ролі якого виступає сфера правового регулювання суспільних відносин та потенційні напрями професійної діяльності, мимоволі потребує, як зауважується цій програмі, завдяки дієвого поєднанню універсальності та спеціалізації правової підготовки, синергії обов'язкових освітніх компонентів, які забезпечують її комплексність і фундаментальність, та спрямованих на розширення та поглиблення знань, умінь та компетенцій, вибіркового освітніх компонентів. Поряд з обов'язковими навчальними дисциплінами, як то конституційне право, адміністративне право, кримінальне право, цивільне право і відповідні їм процеси, передбачається опанування здобувачами вищої освіти виборчого права, спадкового права, запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та інших вибіркового курсів державно-правового, цивільно-правового, кримінально-правового характеру.

Поглибленню знань з обов'язкових освітніх компонентів, а також формуванню відповідних програмних результатів навчання, сприяє підготовка письмових курсових робіт, що, своєю чергою, засвідчує вміння оцінювати природу та характер конституційних процесів і явищ, що впливають на національне законодавство, а також зумовлюють необхідність його реформування; виявляти розуміння меж та механізмів конституційно-правового регулювання суспільних відносин в Україні.

Практичну спрямованість підготовки бакалаврів права за освітньо-професійною програмою підтверджує достатня кількість практик та кредитів, відведених на їх проходження. Практики, починаючи з виробничої (ознайомчої практики) здобувачі вищої освіти проходять упродовж нормативного терміну навчання.

Отже, освітньо-професійна програма «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Полтавського університету економіки і торгівлі може бути рекомендована для підготовки здобувачів вищої освіти, з огляду на її відповідність стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. та спроможність забезпечити формування визначених стандартом компетентностей і програмних результатів навчання.

Рецензент:

доктор юридичних наук, професор, професор
кафедри теорії та історії права та держави
Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Марія Мірошніченко

ПІАПИС ЗАСВІДЧУЮ
ЗАСТ, ДИРЕКТОРА

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 «Право» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Полтавського університету економіки і торгівлі

Освітньо-професійну програму (ОПП) «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 «Право» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право у Полтавському університеті економіки і торгівлі розроблено відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII та відповідного Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право галузі знань 08 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджений і введений у дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 644) з урахуванням дескрипторів Національної рамки кваліфікацій першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Мета освітньо-професійної програми спрямована на формування у фахівців освітньої кваліфікації «бакалавр права» компетентностей, необхідних для системного розуміння явищ та процесів розвитку правової дійсності, основних правових інститутів, а також їх тлумачення і застосування з метою провадження прикладної та практичної діяльності з дотриманням етичних стандартів професії правника.

В освітньо-професійній програмі виокремлено дисципліни двох циклів: загальної та професійної підготовки. Підтриманий та реалізований в ОПП досвід Кембриджу щодо вивчення упродовж першого року навчання базових правових дисциплін із тенденцією поетапного розширення переліку вибіркових дисциплін упродовж наступних років навчання та адаптований до бакалаврської програми юридичного фаху підхід Університету Миколаса Ромеріса у контексті орієнтації на обов'язковий блок фахових дисциплін та факультативні дисципліни за професійним спрямуванням дозволяють зробити висновок, що вона спрямована на кінцевий результат її реалізації в контексті

міжнародного, європейського досвіду та здобутків провідних закладів вищої освіти.

Освітньо-професійна програма побудована на концепції студентоцентрованого навчання, що передбачає безпосередню участь студентів у формуванні індивідуального навчального плану, та можливості обирати 25 % навчальних дисциплін загальної та професійної підготовки. Програма добре структурована, характеризується збалансованим розподілом дисциплін за циклами, значним обсягом практичної підготовки.

У програмі детально розкрито етапи поточного і підсумкового контролю знань (опитування, контрольні та індивідуальні завдання, тестування тощо), заліки й екзамени (усні та письмові), презентації, публічні захисти звітів з практик. Система оцінювання ґрунтована на принципах академічної доброчесності та прозорості.

Ознайомлення зі структурою навчальних дисциплін (освітніх компонентів), запропонованих розробниками програми, переконує у її універсальності, гармонійності, оскільки охоплено всі основні галузі права й інші сфери та види майбутньої діяльності правника.

До безумовних переваг програми належить її спрямованість на практичну підготовку майбутніх правників: освітні компоненти практично орієнтовані, навчальні та виробничі практики передбачають можливість для здобувачів вищої освіти спробувати себе у різних сферах правничої діяльності. Проведення практик відбувається на базі підприємств, установ та організацій м. Полтави, Полтавської області та інших міст, областей України. У приміщенні одного з найпопулярніших Торговельно-розважальних центрів міста (ТРЦ «Київ») функціонує «Правова СТУДІЯ» (юридична клініка), на базі якої усі студенти мають можливість пройти практику, отримати безпосередній досвід консультування громадян.

Завершальним етапом навчання є атестаційний екзамен, який проводиться у комбінованій формі шляхом поєднання тестової (письмової) та усної частини (відповідь на відкриті питання білета). Здобувачі дають відповіді

на завдання екзаменаційних білетів, які містять 120 тестів (складаються, як правило, за допомогою комп'ютерної техніки) і чотирьох відкритих питань з фахових навчальних дисциплін, які потребують розгорнутої відповіді в усній формі.

Заслуговує позитивної оцінки і включення до ОПП гуманітарних дисциплін задля формування загального високого рівня світогляду бакалаврів з права.

Глибокі теоретичні знання, здобуття яких передбачено рецензованою ОПП, спрямовані на формування у майбутніх фахівців критичного мислення, методів і способів аналітичної діяльності, які вкрай необхідні в умовах вітчизняного сьогодення.

Отже, освітньо-професійна програма «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Полтавського університету економіки і торгівлі є всебічною, комплексною, ґрунтовною, такою, яка за всіма критеріями і показниками відповідає потребам ринку праці України. Програма ураховує як історичний аспект розвитку юридичної науки, так і перспективи подальшого пошуку у цій царині разом із застосуванням сучасних методів навчання, що базуються на використанні сучасної матеріально-технічної бази університету.

Освітньо-професійна програма «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право» галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Полтавського університету економіки і торгівлі цієї програми рекомендується до впровадження в освітній процес.

Рецензентка
д.ю.н., професорка, директорка юридичного
інституту КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Людмила КОЖУРА

Пис *Кожури Л.*
ЗАСВІДЧУЮ
Начальник відділу кадрів
Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана
Людмила Кожура

3

20 р.

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Полтавського університету економіки і торгівлі

Рецензована освітньо-професійна програма «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, підготовлена проектною групою Полтавського університету економіки і торгівлі з дотриманням сучасних вимог до підготовки бакалаврів права, викладених у стандарті вищої освіти, затвердженого та введеного в дію Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу» від 23.04.2024 № 3642-IX та наказом Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» від 13.06.2024 та інших документах.

Відповідно до чинних вимог освітньо-професійна програма має перший розділ, де надається загальна характеристика, визначається її мета й особливості (унікальність). У ній окреслюються перспективи працевлаштування та подальшої освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти після завершення нормативного терміну навчання на бакалавраті. У документі описується ресурсне забезпечення реалізації програмних положень, зокрема, поставлених цілей стосовно формування у майбутніх бакалаврів права компетентностей, необхідних для системного розуміння явищ та процесів розвитку правової дійсності, основних правових інститутів, а також їх тлумачення і застосування з метою провадження прикладної та практичної діяльності з дотриманням етичних стандартів професії правника. З першого розділу освітньо-професійної програми (ОПП) отримуємо уявлення про кваліфікацію кадрового складу, наявність сучасної матеріально-технічної бази та інформаційного і навчально-методичного забезпечення.

Другий розділ ОПП присвячений її структурі. У ньому чітко визначається обсяг програми в кредитах ЄКТС, розподіл її компонентів. Їх можна чітко уявити, звернувшись до поданої наприкінці ОПП структурно-логічної схеми,

що демонструє взаємозв'язок між окремими освітніми компонентами та забезпечує досягнення програмних результатів навчання.

У третьому розділі ОПП регламентується підсумкова атестація здобувачів вищої освіти. Дізнаємося, що атестаційний екзамен охоплює програмні результати навчання та дає можливість оцінити рівень сформованості професійних компетентностей випускників.

Передбачені програмою матриці відповідності демонструють тісний комплексний підхід до формування необхідних компетентностей майбутніх фахівців у сфері права, що демонструють тісний зв'язок між запланованими програмними результатами навчання та окремими освітніми компонентами.

Комплекс і зміст освітніх компонентів ОПП засвідчує їх спрямованість на розвиток здатності її випускників до практичної правничої діяльності. Цьому сприяє оптимальне поєднання дисциплін фундаментальної, галузевої та практичної підготовки формує у здобувачів систему професійних знань, умінь і навичок, необхідних для успішного здійснення обраних видів юридичної практики. На проходження практики на базі різноманітних організацій та установ відводиться 22 кредити ЄКТС.

Таким чином, рецензована освітньо-професійна програма «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, підготовлена проектною групою Полтавського університету економіки і торгівлі, може бути рекомендована для впровадження. За своїм змістовним наповненням вона спроможна забезпечити формування у здобувачів усіх необхідних компетентностей та дозволяє досягти передбачених програмних результатів навчання.

Рецензент:

заступник начальника Головного управління
начальник слідчого управління
Головного управління Національної поліції
в Полтавській області, к.ю.н.

Сергій РЕКУН

24.02.2025

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Полтавського університету економіки і торгівлі

Освітньо-професійна програма «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Полтавського університету економіки і торгівлі розроблена відповідно до сучасних вимог законодавства про вищу освіту та потреб ринку праці, спрямована на оволодіння достатнім обсягом компетентностей, необхідних для виконання обов'язків за посадами, які може обіймати бакалавр права. За відсутності відповідних професійних стандартів (розроблення і затвердження яких триває) доступ до ринку праці бакалаврів права врегульовується Національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010» від 11.10.2010 р. та Національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010» від 28.07.2010 р. (зі змінами 2024 р.).

В програмі має місце збалансований розподіл загальної і професійної підготовки та достатній обсяг практичної підготовки упродовж проходження виробничої (ознайомчої) практики, навчальної практики, виробничої практики в судах/системі адвокатури/прокуратури, виробничої практики). Привертає увагу досвід постійнодіючої юридичної клініки («Правова СТУДІЯ»), на базі якої проводиться навчальна практика, що стосується безпосереднього надання первинної правової допомоги населенню (під керівництвом викладачів, здобувачів старших курсів та практикуючих юристів). Безумовно, практична підготовка під час проходження навчальної практики є доволі ефективною та додатково стимулює мотивацію здобувачів вищої освіти, оскільки дозволяє усвідомити значення юридичних знань для захисту прав і законних інтересів осіб, які звертаються за допомогою. Вивчаються фундаментальні юридичні дисципліни, необхідні фахівцю у сфері права; надається можливість

опанування широкого спектру профільних вибірових дисциплін державно-правової, цивільно-правової спрямованості.

За структурою комплексу обов'язкових і вибірових навчальних дисциплін, запропонованих в освітньо-професійній програмі, остання відповідає її назві «Право». Її сильною стороною є спрямованість на практичну підготовку майбутніх правників. Більшість навчальних дисциплін мають практичну складову, а під час навчальної та виробничих практик здобувачі мають можливість апробувати себе у різних сферах юридичної діяльності. Адже практична підготовка залишається ключовою складовою формування компетентного фахівця-юриста, починати з молодших курсів.

Розробники освітньо-професійної програми свідомі того, що вона потребує постійного вдосконалення, з огляду на долю концепції проекту Закону України «Про вищу юридичну освіту та первинний доступ до правничої професії»; необхідність постійного моніторингу процесу підготовки професійних стандартів, тобто постійно моніторингу врегулювання питання щодо порядку присвоєння цих професійних кваліфікацій, щоб до наступного року, під час перегляду освітньої програми, ми були ініціювати відповідні зміни. Це потребує детального вивчення нормативної бази та врахування всіх необхідних аспектів для підвищення якості освітньо-професійної програми

Отже, освітньо-професійна програма «Право» з підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності D8 Право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право Полтавського університету економіки є комплексною, збалансованою і такою, що відповідає, зокрема, загальним вимогам майбутніх професійних стандартів з підготовки правників. В цій програмі відтворюються досягнення відповідних освітніх програм вітчизняних правничих шкіл та надбання юридичної освіти за кордоном. Ця програма може бути рекомендована для реалізації.

Без сумніву, реалізація цієї програми сприятиме формуванню всіх необхідних фахових компетентностей та досягненню програмних результатів навчання, передбачених стандартом вищої освіти зі спеціальності «Право» першого (бакалаврського) рівня.

Рецензент –
Голова комісії з реорганізації Регіонального центру
з надання безоплатної вторинної правової
допомоги у Полтавській області

Ігор КЛИМЕНКО